

EEC NYTT

NR. 3 - MARS 1973 - OPPLAG: 250 000

Skremsler gjort til skamme

— NEI til EF-medlemskap vil bety en usikker fremtid for Aker-gruppen, slo direktørene Onar Onarheim og Fred Olsen fast i en brosjyre som ble distribuert før folkeavstemningen. Situasjonen ville i det hele tatt bli svært så mørk: «Aker-gruppens engasjement i oljesektoren er i stor grad avhengig av EF-medlemskap», sa Onarheim/Olsen.

Et halvt år er gått siden det norske folket sa NEI. Og hvordan har det gått med Akergruppen? Er konkursen nær forestående?

Aker-gruppen har hatt en blomstrende periode siden september. Kontrakter er tegnet i et så stort omfang — særlig innen oljesektoren — at man har måttet sette bort bestillinger til danske og finske mekaniske verksteder. Aker har fått i oppdrag å bygge over ti oljeboringsplattformer til en stykkpris av 150 mill. kroner. De fleste av disse kontraktene er undertegnet i norske kroner — dette fordi den norske kronen nå står så sterkt i internasjonal valutammenheng.

Som man vil skjønne: Direktørenes uttalelser var skremselspropaganda stikk i strid med reelle forhold.

Finansminister Jon Ola Norbom:

Vi kan leve bra utenfor EF

Betydelig økning i eksportinntektene - Fortsatt høy sysselsetting

Det er all grunn til å tro at den økonomiske vekst vi har hatt i hele etterkrigstiden vil fortsette. I langtidsprogrammet som nå forberedes legger vi til grunn at Norges totaløkonomi vil vokse med fra 4 til 4½ prosent pr. år — og i dette anslaget har vi ikke tatt med oljen. Vi regner bestemt med at vi vil nyte godt av den oppgangskonjunktur som gjør seg gjeldende i den vestlige verden. Dette vil allerede i 1973 gi en betydelig økning i eksportinntektene.

Det er finansminister Jon Ola Norbom som sier dette i et intervju med EEC-NYTT.

FORTSATT HØY SYSSELSETTING

Bedringen på eksportmarkedene vil også komme både treforedlingsindustrien og den metallurgiske industri til gode, næringer som i de seneste år har hatt visse problemer. Vi regner også med fortsatt høy sysselsetting, selv om vi har hørt en god del om oppsigelser og bedriftsstans i det siste. Dette er hardt for dem som rammes, men innskrenkningene kan på ingen måte tas som tegn på økonomisk tilbakegang generelt. Årsaken ligger hovedsakelig i strukturproblemer for de næringer som er blitt rammet.

Totalt sett har heldigvis ikke dette ført til nevneverdig høyere arbeidsledighet enn tidligere. Stort sett er fremdeles problemet et press på økonomien, ikke ledig kapasitet. Prisproblemer vil derfor fortsatt være i forgrunnen, det var også disse problemene som ble høyest prioritert under valutakrisen nylig da vi besluttet å opprettholde den norske kronens verdi.

FREMTIDEN ER LYS

— Hvor stor vil økningen i eksportinntektene bli?

— Verdien av vareeksporten ventes å øke med omlag 12—13 prosent fra 1972 til 1973.

— Dette er altså økonomisk vekst utenom oljeeventyret?

— Eventyr eller ikke eventyr. Det som er klart, er at det ligger store oljeressurser utenfor

Jon Ola Norbom.

kysten vår, ressurser som gjør at vi utenrikspolitisk og energipolitisk kan se fremtiden lyst i møte. Verdiene er vanskelig å tallfeste, det er også avhengig av tidspunktet for utnyttelsen.

Det haster forøvrig ikke for Norge å komme fram til maksimalt utvinningstempo når det gjelder disse ressursene. Vi skal huske på at de ikke er evigvarende. Prisene på oljeprodukter ventes dessuten å stige ganske sterkt.

Den norske økonomien må etter min mening ikke bli preget fullstendig eller i overdreven grad av olje og alt som måtte

følge med den. Den industri og annen virksomhet som følger i oljens spor, må innpasses på en fornuftig måte i vårt økonomiske liv slik at vi ikke en gang i fremtiden kommer opp i et ufore.

VI KAN LEVE BRA — UTENFOR EF

— Dette er unektelig et helt annet bilde av norsk økonomi fremtid enn det som tegnes i avisene og spesielt av representanter for norsk næringsliv. Både før og etter folkeavstemningen har de fortalt oss hvor dårlig det ser ut.

— Jeg tror man kan leve meget bra i dette landet uten å

være medlem av EF, noe fremtiden vil vise. Forutsetningen er naturligvis at vår produktionsstruktur og markedsføringen blir tilpasset den verden vi lever i. Denne tilpassningen har vi foretatt før, og jeg ser ingen grunn til at vi ikke skulle fortsette med det. Men det er selvsagt nødvendig at næringslivet erkjenner og er åpne for de muligheter som er tilstede for at de i det hele tatt skal kunne utnytte dem. Jeg forutsetter også at det globale handels- og betalingssystem virker tilfredsstillende. Valutakriser og proteksjonistiske tendenser som vi har sett endel av, innebærer en viss fare for oss.

DE STORE AVGJØR I EF

— Men utenfor EF har vi vel ingen innflytelse på dette. Vi får jo ikke være med å bestemme valutasytemet, hevdes det.

— Et betalingssystem som skal fungere, må baseres på forståelse mellom stormaktene. Det er en sak som hovedsakelig avgjøres mellom Washington—Tokyo—London—Paris og Bonn. Dette fikk de små EF-landene lære seg ganske ettertrykkelig under valutakrisen vi hadde for tre uker siden. De ble ikke engang konsultert. Om vi står innenfor eller utenfor EF spiller i denne forbindelse liten rolle, sier finansminister Jon Ola Norbom.

De store avgjør alt

De små blir ignorert, sier Danmarks statsminister

De små land blir ignorert i Fellesmarkedet. Dette slo Danmarks statsminister, Anker Jørgensen, fast etter at valutakrisen var over.

Statsministeren uttalte offentlig at det var stor misnøye i de fire små land i EF under denne krisen. På tross av at forhandlingene hadde stor betydning for landenes økonomi ble de små land ikke tatt med på råd da avgjørelsen skulle tas.

— Det er langt mellom liv og lære i EF, sa statsminister Jørgensen. Selv om vi i dag er enige i de resultater som ble oppnådd, kan vi prinsipielt ikke godta den prosedyre «de store» satte ut i livet, sa han.

PAUSEKLOVN

— Den nye runde av forhandlinger bekrefter tydeligere enn noensinne hvor illusorisk

Danmarks såkalte vetorett i EF er, skriver Information. Det burde være innlysende at økonomi- og budsjettminister Per Hækkerup som den danske regjeringens representant ikke kan gjøre annet enn å innvilge det som de store EF-landene blir enige om. For disse land er det i forveien vanskelig nok å bli enige om de foranstaltninger som skal treffes i anledning av dollarens nye styrtdyrkning, og hvis Hækkerup i denne situasjon forsøker å komme på tvers ved et veto, vil han — hvilket i denne forbindelse vil si Danmark — bare bli feiet til side som en irriterende pauseklovn.

Det er interessant å sammenligne disse uttalelser med det høyremannen Lars T. Platou erklærte i et intervju med Høyres Pressebyrå nylig. Han sa: «Hadde vi i dag vært medlem, kunne vi som Danmark deltatt i EFs rådslagninger og beslutninger». Det er valutakrisen han siktet til.

Danskene taler av erfaring — Platou taler fortsatt ut fra ønsketenkning.

Danskene angret

Hver tolvte danske som sa Ja til EF-medlemskap var allerede en uke etter folkeavstemningen blitt EF-motstander, viser en Gallup-undersøkelse som er offentliggjort i Berlingske Tidende. Det dreier seg om 165 000 stemmeberettigede.

Ved folkeavstemningen i oktober i fjor ble resultatet som kjent 63 prosent Ja og 37 prosent Nei. I en undersøkelse foretatt i begynnelsen av januar ble tallet 58 Ja og 42 Nei.

En undersøkelse i Danmark i dag — etter bølgen av prisøkninger — ville sannsynligvis avsløre en større faneflukt.

La oss hjelpe Willoch

Av Torstein Eckhoff

Folkeavstemningen viste at Stortinget var i utakt med folkekemeningen i EF-saken. Da forhandlingene om medlemskap ble innledet i 1970, var det bare 17 stortingsrepresentanter som stemte imot. Antallet motstandere på Tinget økte etter hvert — noe som nok hang sammen med Folkebevegelsens innsats. Men det var likevel et kompakt flertall for i Stortinget, mens det var flertall imot i folket.

Dette misforhold må vi nå få rettet på. For vi må regne med at det blir gjort nye forsøk på å få oss inn i EF i neste stortingsperiode. Helst burde det være like sterk motstand i Stortinget som i folket. Men som et minstekrav har Folkebevegelsen gått inn for at det må bli 52 representanter på det nye Storting som er så klare motstandere at de ikke under noen omstendighet vil stemme for medlemskap.

Fordi det blir 155 representanter i det nye Storting, er 52 det minste som må til for å hindre at tilhengerne får ⅔ flertall slik at de kan endre Grunnloven. Og det er som kjent fremsatt et forslag av Erling Petersen om å endre Grunnloven, slik at det blir lettere å få oss inn i EF.

Riktignok er det fra flere hold, bl. a. fra Arbeiderpartiets landsstyre, tatt avstand fra dette forslaget. Og det er ingen grunn til å tvile på at de som sier at de er imot forslaget, mener det de sier. Men vi kan ikke føle oss like sikre på at de vil mene det samme om f. eks. tre år. Selv om det blir sagt i et valgprogram at det tas avstand fra forslaget, gir ikke det samme trygghet som at man får et tilstrekkelig antall overbeviste motstandere på Tinget.

Mens Arbeiderpartiets ledelse strever så godt den kan med å få skjøvet EF-spørsmålet til side under valgkampen, ønsker Høyre å gjøre valget til et EF-valg. I partiets programforslag sies det at forslag om medlemskap må tas opp på ny når det foreligger «en tilstrekkelig bred oppslutning i folket». Og Høyres formann, Kåre Willoch, uttalte nylig at et gunstig stortingsvalg for ja-partiene kan tas som tegn på en slik oppslutning at man kan gå til innmeldelse uten ny folkeavstemning.

La oss hjelpe Willoch med å gjøre valget til et EF-valg, og la oss gjøre det så grundig at vi fratar han og hans meningsfeller ethvert håp om å få oss inn i EF i løpet av kommende stortingsperiode. Klarer vi det, kan vi med god samvittighet legge ned virksomheten i Folkebevegelsen når valget er over.

EEC-NYTT

Redaktør: JOHN LAGER

Redaksjonskomité: Torstein Eckhoff, Berit As, Erling A. Hansen, Ove Larsen, Ivar Sekne og Per Øyvind Nielsen.

Bak kulissene

Den del av pressen som er for medlemskap i EF, framstiller Norges forhandlingssituasjon som håpløs og umulig. Underforstått: Norge kan økonomisk ikke tillate seg å stå utenfor EF. Problemer som kan være vanskelige, blir blåst opp til enorme dimensjoner. Forhandlingsresultatet blir på forhånd dømt som katastrofalt for norsk økonomi.

Denne kampanjen trenger et korrektiv. Regjeringens informasjonsarbeid har ikke vært særlig aktivt. Dette skyldes forhandlingssituasjonen. En del av problemene som gjenstår er delikate, det dreier seg både om motstridende interesser og om prinsippsspørsmål. Men i sitt omfang er disse problemene av begrenset betydning, det vil si at de for Norges totale handel med utlandet ikke betyr så mye.

Vi finner det i denne situasjonen riktig å komme med noen supplerende opplysninger om vår forhandlingssituasjon. Flere ulike momenter synes her å komme inn i bildet.

For det første finner vi det riktig å nevne oljen. Offisielt er norsk olje og gass ikke forhandlingstema, men det ville være naivt å tro at de ikke spiller noen rolle for EF. Fra EF's side blir forholdet til Norge vurdert i sin helhet, det vil si at både forhandlingsemner og offisielt ikke-forhandlingsemner kommer inn i bildet. Oljen spiller her en viktig rolle. EF stiller etter alt å dømme harde krav på andre områder for å oppveie de relativt stramme norske betingelsene når det gjelder olje og gass. For eksempel blir de norske betingelser når det gjelder finansieringen av rørledninger til England og Tyskland karakterisert som ublu av européiske oljeinteresser. Dette har ført til at oljelobbyen, for eksempel i Frankrike, ikke har vært synderlig aktiv for å skaffe Norge gunstige betingelser på andre områder.

For det andre vil vi minne om at forhandlingene finner sted i en tid preget av en økende konflikt mellom européisk og amerikansk kapital. Dette kommer blant annet til uttrykk i den internasjonale valutakrisen. Norge er nødt til å velge side, selv om dette konfliktforholdet under visse betingelser ville kunne gi Norge noe større handelspolitisk manøvreringsfrihet. Denne konflikten griper direkte inn i Norges forhandlingssituasjon. For det første er viktige interesser i Norge nært knyttet til dollaren og til amerikansk kapital, vi tenker her særlig på skipsfarten. Norske rederes nære forbindelser med kapitalmarkedet i New York gjør neppe EF mer velvillig stemt overfor et eventuelt skipsfartssamarbeid, særlig ikke i en situasjon preget av en akutt valutapolitisk krise.

For det tredje finner vi det riktig å nevne at kapitalforholdene i norsk aluminiumsindustri ikke er helt uten betydning. Vest-Europa har to viktige produsenter av aluminium: Norge og Frankrike. I Norge foregår produksjonen ved importert råstoff med billig elektrisk kraft av en industri, der amerikanske kapitalinteresser spiller en sentral rolle. I Frankrike foregår produksjonen med råstoff som finnes i landet, av en industri der fransk kapital dominerer.

I de siste årene har det vært en tendens til overproduksjon av aluminium i Vest-Europa. På fransk hold hevdes det at den amerikansk-eide norske aluminiumsindustri har motsatt seg avtaler om midlertidig begrensnings av produksjonen og i stedet har prøvd å undersøke fransk aluminium på det vest-européiske marked. Dette har ikke akkurat lettet den norske forhandlingssituasjonen. På forespørsel om hvorfor EF's krav er så stramme når det gjelder aluminium, blir det på fransk hold diskret opplyst at kapitalforholdene i norsk aluminiumsindustri spiller en viktig rolle: Det ville være urimelig å tillate amerikansk kapital å overstrømme det vest-européiske marked med billig aluminium, produsert i Norge med «subsidiert» elektrisk kraft, heter det.

Salget av viktige deler av norsk aluminiumsindustri i 1960-årene har nå bragt oss i en vanskelig forhandlings-situasjon overfor EF. Moralene er at den nasjonale sjølråderetten er av vesentlig betydning, også i økonomiske spørsmål.

Valutaordningen et rent praktisk tiltak

Ingen politisk konsesjon

Av professor Leif Jobansen

I pressen og i uttalelser fra fremtredende politikere har Regjeringens beslutning om å søke et visst valutamessig samarbeid med EF-landene blitt tolket som om Norge nå har lært en lekse og har måttet foreta en helomvending i retning av former for innordning i EF som vi ikke ønsket da vi sa nei til medlemskap. Etter min mening er disse kommentarer villedende.

Norge er selvfølgelig interessert i ordninger som bidrar til å redusere usikkerheten i forbindelse med de internasjonale betalings- og valutaforhold, og mange former for samarbeid er her aktuelle. I et slikt samarbeid er det en selvfølge at viktige EF-land må spille en betydelig rolle. Motstanderne av norsk medlemskap i EF har aldri hevdet noe annet.

De internasjonale valutaforhold er imidlertid ikke noe som EF alene kan ordne; det er en sak for alle viktige parter i det internasjonale handelssamkvem. De ordninger som nå ser ut til å ta form, går da heller ikke etter EF-grenser. For det første er ikke alle EF-land med på den linje med faste valutakurser seg imellom som en del av EF-landene har deklarerert; for det andre er det land som bare har (eller vil inngå) handelsavtale med EF som slutter seg til denne linjen; for det tredje er avtaleordninger med land som USA og Japan av avgjørende betydning for at en skal kunne stabilisere forholdene.

At Norge i den nåværende situasjon velger å holde kronkursen fast i forhold til en rekke EF-valutaer, er ikke noen ty-

begrensning på Norges handlefrihet.

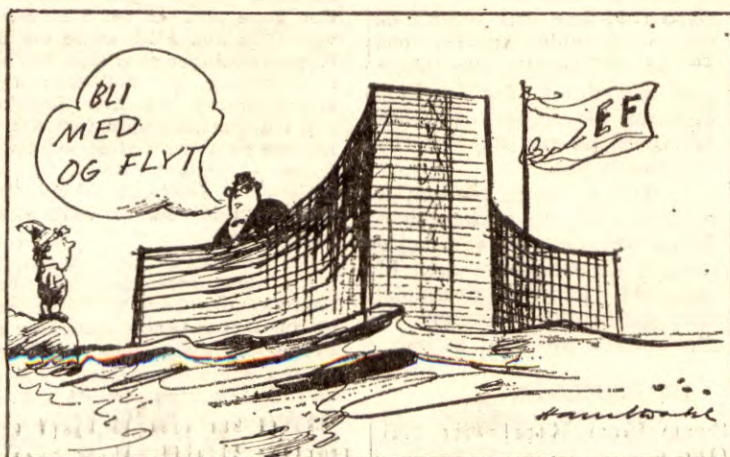
For å stabilisere kursene slik en er blitt enig om, er det nødvendig med et system med gjensidig informasjon mellom sentralbankene og samarbeid om de inngrep i form av kjøp og salg av valuta eller restriksjoner på visse former for kapitalbevegelser som må til. At Regjeringen ønsker en tilknytning til det praktiske samarbeid EF-landene vil ha på disse områdene, ser jeg som et spørsmål om hensiktsmessighet.

Dette er noe helt annet og mer beskjedent enn den planlagte økonomiske og monetære union som ble diskutert i forbindelse med spørsmålet om norsk EF-medlemskap. Da var det tale om en union med sikte på i siste omgang å få faste valutakurser eller en felles pengeenhet for alle EF-land for all fremtid; det som nå skjer er at en finner en ordning for den situasjonen man i øyeblikket er oppe i, som ikke binder oss mer enn andre ordninger vi har vært med på.

Alt i alt ser jeg ikke noe dramatisk i det som er skjedd, og jeg ser ikke noe som innebærer konsesjoner fra Regjeringens side til standpunkter fra ja-siden i spørsmålet om medlemskap i EF.

! — Vi er blitt tilsluttet verdens største byråkrati. Det er så stort at selv ekspertene er sjokkert. Slik karakteriserte formannen for de danske skipshandlere EF på foreningens generalforsamling. Hadde vi på forhånd visst hvilke kolossale besværligheter Fellesmarkedet ville bety hadde ikke mange vært positive til EF, sa han.

Som eksportører er vi blitt stillet overfor uleselige oppgaver. For å sende proviant ut av EF kreves 1,9 kilo dokumenter med 1240 underskrifter og stempler. Utklaringen ved grensen tar 2½ time bare til kontroll og påtegningen, fortalte den fortvilte formannen.

Korleis går det med tingingane?

Inkje ville vera meir feilaktig enn å tru at EF-spørsmålet er ute av norsk politikk. Tvert om — det nye er at Høgre i dag talar ope om å reisa medlemskaps-spørsmålet att, og Arbeiderpartiet prøver løyna seg bak uforpliktande talemåter til valet er over. Den openberre diskriminering av EF-motstandarar under nominasjonsprosessen i DNA hadde vi ikkje fått om DNA hadde late alle tankar på medlemskap i komande periode falla. Ja, spørsmålet er på veg inn att i norsk politikk langt meir direkte enn vi venta berre for få månader sidan.

EF-tilhengjarane har skifta taktikk ser det ut til. Den fyrste tida etter folkerøystinga satsa dei på ei handelsavtale med ein så vid utviklingsklausul som råd

— heilt til vi var inne i ei glideflukt mot medlemskap. Med ei regjering av EF-tilhengjarar etter kommande val tyktest det realistisk å nå medlemskap den vegen. Det som har skjedd er at Brussel har sett seg mot ei slik avtale. Brussel vil ha ei avtale om handel og mest berre handel.

Difor var ikkje den veg tilhengjarane satsa på farande. Difor satsar Høgre no på beinvegen til medlemskap. Dei innser at dei i så fall må gjennom ei folkerøysting fyrst. Katten slapp heilt ut av sekken nyleg. Lars T. Platou er ingen kven som helst, og han er ikkje snau på Hordaland Høgres årsmøte: «En ny folkeavstemning kan derfor ikke utelukkes. Heller ikke at den kommer allerede til høsten i forbindelse med Stortingsvalget.»

Han strekar under at Høgre respekterer folkerøystinga av 25. september — men respekten skal altså berre vare elve månader og ei veke.

Korleis går det med tingingane?

Det går fallfall langt betre enn nokon EF-tilhengjar var villig til å spå for folkerøystinga:

Da heitte det at vi ikkje kunne rekna med ei handelsavtale om vi sa nei. Der tok dei altså feil. Det heitte at vi ikkje kunne rekna med like gode tollvilkår

Av Berge Furre

som Sverige om vi sa nei. Der tok dei også feil. Men i dag ropar dei ut at ei avtale er ubrukeleg utan betre tollvilkår enn Sverige. Dei hevda at det var uråd å få ei avtale som omfatta fisk dersom vi sa nei til medlemskap. Dei tok nok feil i det

og. Men det hindrar dei ikkje i dag i å ropa at ei avtale utan fisk er ubrukeleg.

I det heile går det dårleg med spådomane deira. Det ville bli ein katastrofe for skipsfarten om Noreg ikkje kom med. Så viser det seg at norske skipsreiarar har kontrahert dobbelt så mykje tonnasje i 1972 som i 1971 — og ein vesentleg del etter at naturkatastrofen skulle vera inntrådt — etter 25. september. Det heitte at no stod norsk industri på spranget over havet til Jylland. Og så les vi i avisane at det vert det ikkje noko av. Styresmaktane i Nordjylland har kontakt med nokre få firma i Sverige, ingen norske. Dei norske firma lit på handelsavtale, heiter det.

I det heile må vi halda fast ved at utgangspunktet for EF-motstanden var at Noreg kunne greia seg utan handelsavtale. Tollen til EF tyder ikkje meir enn ca. 1 prosent

av bruttonasjonalproduktet, og det er ikkje den eina prosent som avgjer om det skal bli armod eller velstand her i landet.

Vi ynskjer ei handelsavtale — det vil gjera ein del arbeidsplasser tryggare. Men vi må ikkje selje fiskerigrensa. Her står ein opinion som ikkje vil få panikk om tingingane blir vanskelege. Vi kan greie oss utan handelsavtale og vi kan greie oss godt.

Og EF må ikkje tru at norske motstandarar let seg splitta eller demoralisera ved at tomater vert sette opp mot fisk. Både Lofoten med fisk og Ryfylke med tomater sa nei med 80—90 prosent av røystene. Dei kjem til å halda fram med det, og dei kjem til å stå sterkare på det dersom dei større prøver seg med utpressing.

Og industrien skal ikkje klaga — slik dei har rosa EFTA. No får dei EFTA-vilkår i EF steg for steg — og betre vilkår har norsk eksportindustri aldri hatt.

De nordiske folks frihet er udelelig

De andre nordiske folk — ikke minst danskene — ser nu på Norge med forventning. Var «Nei» til EF utgangspunkt for noget positivt, et inspirerende JA til frihed og selvstyre, som kan vise os vej frem?

Norge har i dag en enestående chance for at gå i spidsen for den nordiske frihedstanke, til at forme et sandt folkeligt, decentraliseret samfundsmønster.

Men så må Dere i Norge vove at blive nordiske på en ny og stærk måde, til inspiration for os — og derigennem for alle, som kæmper for folkeligt frihed og de små enheders ret.

Danskerne behøver et stærkt og frit og sundt Norge — ellers bliver den 2. oktober 1972 slutten på danmarkshistorien. På samme måde behøver Finland i øst og Island i vest et frit Norden som baggrund for sin selvstændighed og frihed. Og Sverige behøver en langt stærkere

nordisk orientering, om ikke landet og folket gennem centralisering og materialisme skal blive modent for «integration» i superstaternes store enheder og magtfilosofi.

Disse tanker om de nordiske folks fælles forpligtelse over for

Av Knud P. Pedersen

hinandens og egen frihed ligger bag bevægelsen «Frit Norden».

Det er ikke for sent. Men om 5 eller 10 år kan det være uigenkaldeligt.

Danskerne vil ikke lide sig i EF. Norges frihed er kun usikkert funderet, om ikke friheden nyttes for alvor.

Vi har startet en avis, «Fritt Norden», som hver måned fra 1.

april kommer ud i de nordiske land, for at vi kan drøfte vilkårene for hinandens frihed. Kredse fra de danske og norske folkebevægelser er gået sammen om opgaven: at lægge vore erfaringer og vor inspiration sammen, her i det Norden som vore politikere har splittet gennem så mange fejltagelser og svigt i historiens løb. Nu må vi nedefra bygge op, hvad oppførelse blev brudt ned.

Der er svenske og islandske kræfter med. Målet er at skabe en hele Norden omfattende frihedsbevægelse. Vi har allerede haft møder og støvner i Norge, Sverige og Danmark, og flere forberedes. Arbejdsgrupper bygges op i vore land just nu.

Interesserede kan høre mere om arbejdet ved at skrive til Postboks 525, 8000 Aarhus C, Danmark.

Storkonsern vant i EF

EF-kommisjonen led søn kjent nederlag ved Luxembourg-domstolen i saken mot den amerikanske emballasjegiganten Continental Can. Dermed har dette multinasjonale konsernet fått et pusterom og kan fortsette sitt erobringstokt.

Saken har fått den danske avisen Politiken til å skrive en leder omkring hele problemkomplekset EF og storkonsernene. Det heter der:

«Som Fellesmarkedet er vokset fram har det utviklet seg noe i retning av en dobbeltmoral om storkonserner. De multinasjonale selskaper (hjemmehørende i mange land) oppfattes gjennomgående som et onde, mens

ennå større samlinger på nasjonalt plan eller innenfor EF-området prises som et gode, fordi EF-myndighetene mener å kunne kontrollere sine egne.

Nettopp nå diskuteres i Vest-Tyskland en sammenslutning av to stålkonserner som beskjeftiger mer enn 150 000 mennesker. Når konsentrasjoner av denne størrelse ventileres, som her tilsynelatende med støtte av både EF-myndighetene og de vesttyske fagforeninger, svekkes argumentene mot de multinasjonale konserner. Et nasjonalt konsern av denne størrelse byr på et samfunnsproblem som alltid vil veie tyngre enn alle de kontrollmuligheter som Bryssel påberoper seg.»

«Vi føler en sterk uro» EF-motstandere i Kr.f. organiserer seg

En gruppe velgere fra kristenfolket i Oslo og Akershus har drøftet EF-situasjonen og Kristelig Folkeparti. I en pressemelding fra gruppen heter det blant annet:

Vi vil gi uttrykk for sterk uro over den situasjon vi ser oss stillet overfor i denne sak.

Vi er urolige fordi det ser ut til at vi ikke får forpliktende garantier fra Kr. F. og våre stortingskandidater om at de i hele den kommende stortingsperiode vil avstå fra å stemme Norge inn i EF.

Vi er urolige fordi vi ser i øynene at et større antall av Kr. F. s stortingskandidater enn noen sinne nettopp kan ventes å stemme for fullt norsk EF-medlemskap dersom dette spørsmålet skulle komme opp på nytt i Stortinget.

Vi er urolige fordi dette i høy grad gjelder Kristelig Folkepartis stortingskandidater i våre egne fylker, Oslo og Akershus.

Vi er urolige fordi det ser ut til at vi kan komme til å bli tvunget til å velge mellom det parti vi har regnet som vårt og den motstand mot fullt EF-medlemskap som vi står for.

På grunn av den uro vi føler, vil vi så sterkt vi kan henstille til Kristelig Folkepartis ledere på alle plan om klart å programfeste et NEI til fullt norsk medlemskap i EF.

På grunn av den samme uro har vi valgt en komité som vi har gitt følgende oppgave:

1. Å følge EF-sakens stilling fremfor alt innen Kr. F.

2. Å gjennomarbeide alle aktuelle handlingsalternativer som kan sikre at våre stemmer ved høstens valg både går mot fullt

norsk EF-medlemskap og samtidig sikrer de sentrale programposter innenfor bl.a. kulturpolitikken, som følger av vårt kristne grunnsyn.

3. Herunder skal komiteen søke størst mulig kontakt med kristenfolket i andre fylker hvor en lignende konfliktsituasjon foreligger ved høstens stortingsvalg.

4. Om nødvendig skal komiteen ta kontakt også med andre partier og velgergrupper enn dem som spesielt sokner til Kristelig Folkeparti.

Gruppen oppfordrer meningsfeller om å ta kontakt via følgende adresser:

Misjonær Guri Odden, Dynekilgt. 15, leilighet 915, Oslo 5 eller feltprest Odd Svene Hove, Kapellveien 135, Oslo 4.

Til minne om seieren ved Folkeavstemningen 1972

Det har vært et ønske hos mange å ha et håndgripelig minne om EF-kampen og seieren ved folkeavstemningen. Det vil det nå være mulighet for å skaffe seg. Tegneren Hans Normann Dahl har laget et litografi som han har forært Folkebevegelsen. Motivet er Henrik Wergeland på Veslebrunen. Det er et vakkert bilde i seg selv, samtidig som det på en god måte knytter Folkebevegelsens arbeid til verdifulle historiske tradisjoner.

Bildet kan man få kjøpt ved å sende kr. 50,— til postgironummer 20 86 69. Merk talongen «Litografi».

Samarbeid gir mandater

I de fleste fylker nærmer nominasjonene seg sin avslutning. Sluttresultatet er flere steder blitt lite tilfredsstillende når det gjelder å få samsvar mellom befolkningens NEI-andel og nominerte NEI-representanter på Stortinget.

Det splittede Venstre gir sine velgere dårlige valgmuligheter. Det samme gjelder Arbeiderpartiet.

Etter avstemningsresultatet i høst burde Arbeiderpartiet hatt minst 25-30 NEI-representanter på sikker plass. Men bare 15 av de nominerte arbeiderpartirepresentanter sies å ha stemt NEI ved folkeavstem-

ningen og av de 15 står 2 på usikker plass. Med minst 1 sikker plass i Oslo vil det sannsynlige antall EF-motstandere i Arbeiderpartiet bli 14.

Dette er en altfor liten gruppe, enten Pettersens forslag kommer opp eller ikke. Det er i denne perioden representantene hele tiden må være på vakt mot å legge til rette en politikk i retning av EF-politikk.

Mye tyder på at Arbeiderpartiets velgere er lojale velgere. Men det er også grunn til å tro at det vil bli bevegelse i velgermassen akkurat når det gjelder årets stortingsvalg. Derfor kan

det også bli riktig mange «tyver i lyset».

Det kan f. eks. oppstå helt urimelige tilstander i enkelte fylker hvis enhver mindre gruppering stiller med egen liste. Blir det for mange av disse kan det hende at ingen av dem oppnår et mandat.

I et fylke som Akershus kan det i verste tilfelle skje at Venstre og Senterpartiets selvstendige lister vil svekke SPs mandatsjanser.

En selvstendig AIK-liste vil på samme måte svekke SFs mandatsjanser. Om NKAs liste bare får et mindretall stemmer, kan det føre til svekkelse for

hele motstanden. Hvis det legges frem 5 forskjellige motstandslistene kan m. a.o. det skje at det blir ett mandat i stedet for de mulige 4.

Fra et folkeavstemningssynspunkt ville et valgsamarbeid mellom partene gi den største uttelling.

Enkelte fylker hadde en håp om en folkefrontliste. I Rogaland har det lyktes for arbeiderbevegelsen. I andre fylker har selve nominasjonsprosessen virket splittende på en ellers fast sammensveiset motstand mot en byråkratisk og sentralistisk EF-politikk.

I tiden frem til stortingsvalget er det av større betydning enn noen gang før at situasjonen i hvert fylke analyseres i detalj og at folket utrettelig minnes om hva striden gjaldt. Massemedia har fortsatt å hamre Norges EF-forhold inn i folket som en ulykke.

Hva var det nå striden gjaldt? Kampen for sjøfradrett, mot fraflytting og maktkonsentrasjon, skjemavelde og politisk passivisering var kampen vi vant 25. september. Det er en sikring av folkeavstemningsresultatet som nå kan gjøres gjennom valgsamarbeid i motstandsgruppene.

Danmark ryster i EF

Arbeidere og kapital kjemper om samfunnsmakten

Som det vil være kjent for lesere av EEC-Nytt og andre fornuftige publikasjoner, har danskens første måneder som medlem av Fellesmarkedet ikke vært noen dans på

Av
Lars Hem

rosen. Prisstigningen på meierivarer følges i disse dager opp med en prisstigning på fleskeprodukter. Husholdningsbudsjettene, som var tilhengerens sterke propagandanummer, forteller folk hva EEC-medlemskapet innebærer. Regjeringen kan ikke gjøre så mye. Det er den maktesløse situasjonen som er hovedinntrykket. Hundre-

Høyerepresentanten Erling Petersens forslag om endring av Grunnloven gjør det absolutt nødvendig at det blir minst 52 EF-motstandere på det nye Stortinget til høsten. For å rette oppmerksomheten mot dette viktige spørsmålet lager Folkebevegelsen nå dette jakkemerke som nok vil komme til å prege gatabildet i tida fram til Stortingsvalget.

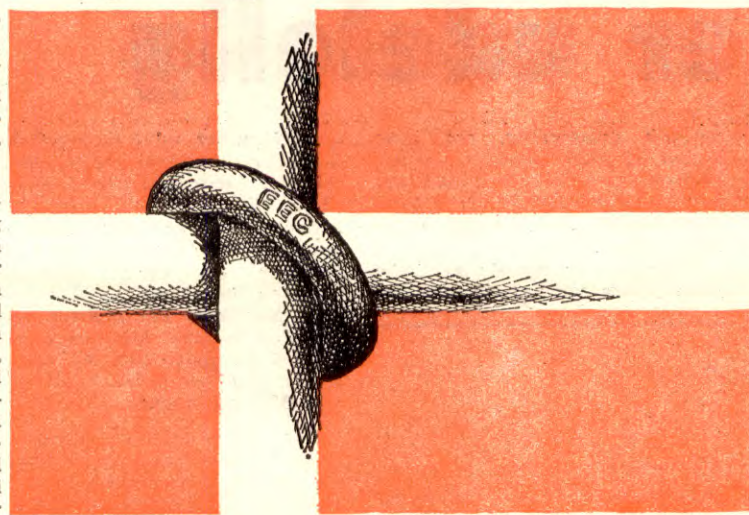

Jakkemerkene, som koster en krone pr. stykk, kan bestilles ved innbetaling til postgironummer 208669. Merk talongen «Jakkemerke».

tusen skriver under på protester og titusen demonstrerer. Prisstigningen er en følge av avtalen med EEC, og en annen følge er at Regjeringens handlemuligheter er meget begrenset.

Innskrenkingen av de folkevalgte organers makt viser seg ikke bare i prispolitikken. I den kontinuerlige valutakrise har danskene ikke kunnet føre en politikk som setter hensynet til arbeidsplassene høyest. Hvilken generell politikk EEC-landene, og dermed Danmark, skal føre i den aktuelle krise, er blitt besluttet i de store EEC-land. Som en slags ytterligere ironi kommer at England og Tyskland spiller vidt forskjellige roller i det pågående spill. De store har gjort som de ville. De har dessuten sørget for at de små har gjort som de store ville. Medinnflytelsen har begrenset seg til at danskene har forhandlet seg til en viss kompensasjon for de tap de har lidd. I klar tekst betyr det at man gjennom harde forhandlinger har fått dekket noen av de tap som man ved en selvstendig valutapolitikk kunne ha unngått.

Både prispolitikken og valutapolitikken i Danmark demonstrerer altså at parlamentets og regjeringens innflytelse er minsket. Og det sier ikke lite i et land hvor markeds mekanismene

på forhånd har hatt atskillig større utfoldelsesmuligheter enn i Norge. Spørsmålet som reiser seg er: Når regjeringen og parlamentet har fått minsket innflytelse, hvem har så fått økt innflytelse. Hvem i det danske samfunnet har fått styrket sin stilling som følge av EEC-medlemskapet?

ØKT KAPITALMAKT

Svaret på dette gis av begivenhetene selv. Det forhandles nå om nye overenskomster på arbeidsmarkedet. For en nordmann er tonen i disse for-

handlinger fremmed, og særlig da måten arbeidsgiverne snakker på. Det er en selvsikker overklasse som gir uttrykk for hvor mye de nå kan tenke seg å gi.

Tilbyr det halve.

Denne arrogansen har sin basis i historiske tradisjoner og i det forhold at den danske arbeidsgiverorganisasjon er den best organiserte i Norden. Fire måneder etter at den samme organisasjonen har brukt millioner for å fortelle hvilke økte fortjenestemuligheter som lå i EEC-medlemskap, foreslår arbeidsgiv-

verforeningen en ramme for oppgjøret som er ca. det halve av hva som har vært vanlig å tilby de siste årene. Tilbudet betyr en lønnsøkning på 3-3½ prosent. I rene penger tilbys 800 000-900 000 arbeidere å dele en sum som er noe mindre enn det arbeidsgiverne har bevilget seg bare i friaksjer det siste år. **LO's MAKT REDUSERT**

Arbeidsgiverne er relativt sikre på å stå som seierherre i en arbeidskamp. De vil etter all sannsynlighet kunne honorere alle LOs krav, uten å komme i noen særlig mer utsatt stilling. Friaksjene og den rekordartede utbytteutdeling har med all tydelighet fortalt dette.

Når arbeidsgiverne derfor tar kampen, er det fordi de vil vinne på den, politisk og økonomisk. Den politiske gevinst ligger i å belaste den sittende regjering ytterligere når de samfunnsøkonomiske konsekvenser etter hvert viser seg. Og regjeringen som sitter på et tynt flertall, har allerede i måneder vært utsatt for en pressehets av en type jeg aldri har sett maken til i Norge. Dette er arbeidsgiverens sikre gevinst. Hvis de i tillegg kommer ut av kampen med et resultat som ligger under LOs krav, vil dette bety at dansk LO blir ytterligere svekket.

Tariffoppgjøret er således et skole-eksempel på at lønninger først og fremst bestemmes av hvor stor reell makt det står bak kravene. Arbeidsgiverne vurderer det tydeligvis slik at LOs makt ikke er blitt større siden folkeavstemningen 2. oktober. Etter tilbudet mener de danske arbeidsgivere at arbeidernes makt er sunket til det halve av hva den var ved de siste års forhandlinger. Det vil si før Danmark ble medlem av EF.

Sluttspurt for aksjon 400 000

Aksjon «Handslog til Folkebevegelsen» går nå inn i slutfasen, og vi kan på det nåværende tidspunkt fortelle om en helhjertet innsats særlig fra utvalgte i utkant- og landkommuner. Det finns en rekke eksempler på overoppfylte kvoter der.

Innsamlingene på arbeids-

plassene har også vært vellykte mange steder. Eksempelvis fikk Folkebevegelsen forleden oversendt et beløp som var innsamlet i antall 34 av de ansatte ved Arbeiderpartiavisa Fremtiden i Drammen.

Men i tillegg til kvotene fra lokalutvalgene og pengene fra

innsamlingslistene, trenger vi de mange beløp fra enkeltpersoner som ønsker at EEC-nytt skal komme ut med alternativ informasjon helt fram til stortingsvalget.

BRUK VÅRT POSTGIRO-NUMMER 208669, selv om det ikke følger noen postgiroblankett med denne avisa.

EEC-nytt

Utgit av Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i Fellesmarkedet.

Postboks 515, Sentrum — Oslo 1 - Postgironummerr 208669

Tlf. 33 20 12 — 33 22 06.

Trykt i A/S Dagbladet, Oslo.